

**Jubilæum Sæculare Ecclesiæ Catholicæ Per Septendecim
Sæcula Militantis & Triumphantis Contra Idololatriam,
tyrannos, hæreses, schismata, errores, & scandala**

Per Septendecim Sæcula Militantis & Triumphantis Contra Idololatriam,
tyrannos, hæreses, schismata, errores, & scandala ; Ex Annalibus
Ecclesiasticis collectum Pro Xenio Oblatum Academicæ Sodalitati
Dominorum B. Mariæ Virginis Annunciatæ Herbipoli, Anno ...

Herbipoli, 1699

Decas VIII. Ab anno 270. ad annum 280.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64743](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64743)

Decio obtenti, passis, & variis mortis generibus sublati sunt.

DECAS VIII.

✱ *Ab anno 270. ad annum 280.* ✱

271. ✱ **C**laudius Imperator posteaquam Gothos feliciter subegit, trecentis viginti millibus caesis, & bis mille navibus depressis, pluribus Regibus captis, abductis mulieribus tantâ copiâ, ut cuilibet victorum tres cederent, post tam insignem & incredibilem ferè victoriam ad Hemimontium lue tactus interiit.

Successit Claudio frater Marcus Aurelius, Claudius Ovintillus, is tametsi dignissimus imperio fuerit, quia tamen gravem se ac verum Principem ostendit, a militibus occisus est decimo septimo imperii sui die.

Electus post hæc communibus suffragiis Lucius Domitius Aurelianus Sirmio oriundus, obscuro genere natus, sed rebus gestis clarissimus, ut qui uno die in bello Sarmatico quadraginta octo suâ manu interfecit.

Obiit hoc anno Plotinus Philosophus Platonicus, natus annos 66. in Campania, quò recesserat ulceribus plenus, sed animo quàm corpore multò turpior.

✠(272.)✠ Instituitur Antiochiæ alterum concilium aduersus Paulum Samosatenum, hæresin suam restaurare conantem: in quo coram Episcopis (ut scribit Eusebius) propè infinitis finitimarum regionum congregatis, à Presbytero Malchione de multis criminibus accusatus, & convictus, è sede dejicitur, substituto in ejus locum DOMNO filio Demetrii vel Demetriani, omnibus virtutibus exornato. Sed restitit Paulus, & ex Episcopali domo cedere renuit. Itaque provocatum est ad Aurelianus Imperatorem, qui rescripto jussit, ut illi domus tribueretur, cui Italiæ & Urbis Romæ Episcopi per litteras tribuendam præscriberent: tuncque penitus Paulus ejectus & Domnus inductus est. Ecclesiæ autem ab Imperatore (cui jam tunc Romani Pontificis in Ecclesiam universalis quædam potestas innotuerat) pax & tranquillitas reddita. Aurelianus tamen ab idolorum cultu non abstinuit sed feruenter promouit. Ex Diis autem præcipuè Herculi additus fuit, quem etiam Augustum, & consortem Imperii nominavit, & cum ex vivis regni socium non toleraret, voluit saltem habere unum ex mortuis.

Mortuus est Romæ Dionysius, cui in Pontificatu successit FELIX Romanus, quem cum hac dignitate multa pericula manebant.

✠(273.)✠ Aurelianus obtentâ contra Alemannos & Marcomannos victoriâ, victor in urbem rediens in senatores seditiosos severiùs animadvertit, neque satis justè neque satis leniter, uti sperabatur, Imperium auspicatus, tunc enim timeri cæpit Princeps optimus, qui antea tantum amabatur.

Roma hoc anno cæpit primo muris cingi, cujus pomerium Aurelianus ad 50 millia passuum extendit.

Christiani refugientes idolorum cultum arguuntur tanquam seditiozum, (quibus Roma exagitata tunc fuit) concitatores, fatale igitur edictum contra Christianos elaboratum est, cui subscribere volens imperator miraculo præpeditur, manu ejus quasi enervi, subito occultâ vi quadam elanguescente, ut subscribere non posset; Passi sunt nihilominus sub eo multi Martyres culpâ haud dubiè Præfectorum.

✠(274.)✠ Aurelianus proficiscitur in Orientem cum exercitu, & adversus ZENOBIAM Palmyrenorum Reginam, ad Propon-tidis usque fauces Imperium suum tunc extendere molientem. Sed fines illi adventu Imperatoris contracti sunt, Chalcedonem enim Ancyrâmque recepit. Tyzenam autem sibi occludi indignatus, juravit, se

contra
riâ, vi
s sedi
e satis
batur,
timeri
antum
se canem in oppido non relicturum. Cùm
verò ea prodita esset per civem Heracle-
monem, & proditorem occidi passus est, &
militibus direptionem urbis postulantibus
nihil aliud permisit, quàm canes occidere,
ne perjurus ipse, & illi crudeles inveni-
rentur.

ZENOBIA cum validissimo suo exercitu
ab Aureliano cæsa prope Antiochiam, ne
ab Antiochenis cum reliquiis sui exercitûs
invaderetur, capite cæsi hominis (qui non
malè vultu Aurelianum referebat) per to-
tam urbem circumlato, cives in officio
continuit. Sed mox iterum tentatâ belli
aleâ atque secundâ vice ab Aureliano pro-
pe Edeffam cæsa ZENOBIA Palmyrum
fugere coacta est, ubi obsessa fortiter diu
resistens, tandem Imperatoris litteris in-
vitata se dedit: quam cùm milites ad
necem poscerent, reservari cum filiis ad
triumphum maluit. Itaque Aurelianus
gloriosè triumphans captivam Zenobiam
Romam induxit, & post triumphum libe-
ram dimissam, maximèque in senatu lau-
datam, possessione in agro Tiburtino cum
filiis superstibus donavit. Eusebius atque
Eutropius asserunt magno cum honore
Romæ consenuisse. Addit Baronius, val-
de credibile esse, quod fastu Imper.iii exu-
ta, &

G

ta, &

ta, & damnato jam Paulo Samosateno impio magistro suo, Christianâ fide ex integro imbuta fuerit, & Christiana obierit, in cuius honorem postea præcipua quædam familia Romæ Zenobia nuncupata est.

✽(175.)✽ Felix Papa Martyrio coronatur, & cum eo passim multi Christiani.

✽(276. 277.)✽ Turpissima Manichæorum hæresis prodiit, exordia ejus ita se habent. Scythianus quidam, genere Saracenus, vir dives & improbus, & utcumque doctus, errorem de duobus Principiis ex Pythagoræo dogmate divulgare coepit in Palæstina, ubi confutatus, Magiæ se dedit, ac tandem ex morbo interiit. Discipulus ejus fuit Terebinthus, qui Scriptorum Scythiani & pecuniæ factus hæres, à Palæstinis exagitatus fuit usque in Persidem, à quinque Sacerdotibus SOLIS vexatus, & jam ab iis capiendus, fugit ad viduam, apud quam dum Magiæ de nocte vacaret supra domum ascendens, & aëreos dæmones invocans, divinitus percussus atque de domo prostratus & extinctus est, libris & pecuniis apud viduam relictis. Hæc vidua cum hæredē careret, servum emit nomine Curbicum, quem etiam præceptoribus instituendum tradidit, à quibus tantum didicit, quod ad disputandum auda-

ter & præfractè satis esset. Defunctâ vi-
duâ per quam fuerat adoptatus, hæres
bonorum ejus atque librorum servili no-
mine deposito, MANEM se, hoc est Per-
sico nomine *disputatorem* vel etiam *Vas* ap-
pellavit, alludens ad illud D. Pauli VAS
ELECTIONIS EST MIHI ISTE, & hæresin
confinxit, ac discipulos accivit. Eorum
operâ cum emisset Christianorum libros,
ex iis traxit, quæ putaret ad suum dogma
esse, & licet non semel confutatus, haud
tamen animos despondit, sed perfrictâ
fronte se semper victorem asseruit. Cum ve-
rò Persarum Regis filium medicis expulsis à
quibus facile sanari potuerat, precibus suis
sanandum spondisset, nec stetisset pro-
missis, infante mortuo, fugiens, & inter-
ceptus à Satellitibus Regis, ejusdem jussus,
Persarumque more, arundinibus vivus ex-
utus cute, & feris objectus est, pelle ad lu-
dibrium suspensâ. Unde sectatoribus ejus
commune postmodum esse cœpit, ut arun-
dinibus incubarent, unde & MANARIJ
dicti sunt, homines vulgò sceleratissimi,
ut eorum secta semper esset sentina im-
probitatis. Atque hæc sunt pestilentis
hujus hæresis initia, cujus auctor celeriter
extinctus, longas propagines reliquit.

SCYTHIANI ET BUDDÆ SEU
TEREBINTHI IMPIA
DOGMATA.

EMpedoclis & Pythagoræ doctrinam affectantes ambo Scythianus, & Budda (alio nomine Therebinthus) duas statuerunt naturas, seu Principia contrarias, unum bonum, scilicet amicitiam, & alterum malum, nempe discordiam.

2. Dicebat Buddas, se ex Virgine natum, & in montibus enutritum esse:

3. Buddas quatuor libros composuit, vel potius hereditate à Scythiano accepit, inscriptos de Mysteriis, de Evangelio, de Thesauris, de Capitibus, In his putabat fideliter veritatem expressam & contineri salutem.

HÆRESIS MANETIS ET MANICHÆ-
ORUM SEU ACUANORUM, MATTARIORUM,
CATHARISTARUM
& MACARIANORUM.

1. **M**ANES jactavit se JESU Christi Apostolum, ita tamen ut simul sicut Montanus, diceret, se esse Paracletum à JESU Christo promissum.

2. Duodecim Manes discipulos numerabat, respondentes numero Apostolorum, quem numerum etiam tempore S. Augustini observabant Manichæi: nam ex ipsorum electis duodecim erant, quos Magistros vocabant, & decimus tertius horum Princeps constitutus. Præter quos erant

erant 72. Episcopi à Magistris, & Presbyteri
ab Episcopis, Ordinati: qui Episcopi Diaconos
habebant & reliqui simpliciter nominabantur
ELECTI, & ex his quoque mittebant, quos cen-
sebant idoneos ad instruendum, & docendum
suos errores.

3. Gloriabantur Manichæi se de cælo illu-
minatos esse, & Spiritum sanctum impertiri.

4. Duo Manichæi statuerunt Principia con-
traria eterna & coeterna, sive duas naturas &
substantias, unam boni, mali alteram, duorum
instar Deorum, quos credebant Gnostici, Cer-
donista & Marcionista.

5. Putabant Manichæi carnem omnem at-
que etiam terram esse Deo coeternam.

6. Dicebant Diabolum esse suapte natura
malum. Idem quoque credebant de aliis crea-
turis & nominatim de homine, Deum bonum hu-
jus auctorem esse pernegantes.

7. Veteres Manichæi asserebant hominem in
forma bestiae conditum esse.

8. Aiebant Evam inanimatam immobilẽ
que creatam fuisse.

9. Innumera tum animo concupiebant, tum
ore narrabant somnia de sole, luna & elementis,
contra manifestam veritatem. Solem trian-
gularem esse fingeant. Et JESUM Christum
appellabant solem materialem, solem etiam &
lunam speciali cultu adorabant, diu ad solem

quacunq; parte ille esset & noctu ad lunam se in orationibus suis convertentes. Neq; aliter quam stantes orabant.

10. Fingebant Patrem æternum in aliquo lumine occulto habitantem, Filium verò in sole habitantem, & sapientiam in luna, sanctum autem Spiritum in aère.

11. Mundum hunc vocabant Paradisum, & Christum arborem Paradisi, quã cognitum est bonum, imò Manetis cohors ausa est appellare serpentem arboris, renovatã execrandã Ophitiarum Phrenesi.

12. Putabant totum hominem à duobus Principiis creatum esse, videlicet corpus naturaliter à Principio malo, & animam à principio bono formatam esse.

13. Fingebant unam eandemq; animam in omnibus hominibus, animalibus, & plantis optima quæque Philosophorum axiomata hoc delirio convellent.

14. Immemores suorum fundamentorum Manichæi docuerunt duas esse animas in unoquoque homine: unam bonam, infusam à bono Principio, & alteram malam à Principio malo, quæ principia toties inter se pugnare dicebant, quoties caro concupisceret adversus spiritum aut spiritus adversus carnem.

15. Dicebant bonas animas ejusdem esse nature cuius est Deus, itaq; creaturam creatori equiparabant.

16. Expansis brachiis Manichæi adorabant concupiscentiam tanquam Deum mali.

17. Renovârunt errorem de animarum transmigratione, quam Pythagoras olim docuit; speciatim autem docebant, animam homicidæ statim post mortem in hominis occisi corpus transire, & eorum animas qui carnibus vescuntur, in eas ipsas animantes transmigrare, quarum carnibus magis præ cæteris vescebantur; & idem erat iudicium de iis, qui plantis & qui fructibus comedendis plus addicti erant; similiter fingebant animas electorum suorum transire iterum in ordinem electorum, & animas auditorum in belluas transmigrare, similiter transmutari post mortem animas fœminarum in virorum & virorum in corpora fœminarum.

18. Delirârunt Manichæi eo usque, ut belluas aliquâ intelligentiâ & ratione præditas dicerent, & plantis quoque sensum ac dolorem tribuerent. Unde inferebant, rem esse illicitam & crudelitate plenam agros colere, & zizania eradicare &c. Persuadebant tamen auditoribus suis talem illis culturam condonari, quia inde suos electos alerent, qui verò se electos ex Manichæis profitebantur, illi nec agros colere, nec pomum legere, nec arboris folium avellere volebant. Nefas id sibi esse prætexentes, & expectantes, donec hæc omnia sibi in suum usum ab auditoribus suis afferrentur. Idem in carni-

bus comedendis faciebant, nimirum creatorem ciborum calumniantes, optimos cibos devorabant.

19. Audientes tonitrua Manichæi & cernentes fulgura auctorem illorum blasphemabant.

20. Manichæi repudiabant prophetas, quasi non à Deo, sed ab uno ex Principibus tenebrarum edoctos, & novum testamentum mutilabant, adulteratum id esse prætendentes.

21. Apocryphas quasdam farragines anteposuerunt veræ scripturæ, & inter has Pseudo-Evangelium secundum Thomam, à quodam Thomâ Manetis discipulo editum.

22. Negârunt esse unam JESU Christi & Patris æterni substantiam, sed esse JESUM Christum tantum partem substantiæ Patris, & ex suis Principiis, quod homo secundum corpus esset à malo Principio, inferebant Christum tantum apparenter assumpsisse carnem, ex Virgine natum, passum & suscitatum esse.

23. Resurrectionem mortuorum abnuebant.

24. Criminabantur damnatum esse Joannem Baptistam, neque illum in Christum credidisse.

24. In odium materiæ, culpabant illum honorem, quem nos Sanctis Martyribus, eorumque reliquiis deferimus, & idololatrias nos esse calumniabantur, festa etiam tum in memoriam

Sanctorum, tum Christi convitiabantur, & abrogata volebant.

25. Baptismum aque nullius esse fructus calumniabantur, tametsi illo uterentur.

26. Magiã utebantur Manichæi & Demones aliquo cultu adorabant.

27. Negabant ex pane fieri corpus Christi, & Gnosticos imitati pro materiã Eucharistiæ adhibebant semen humanum farine commixtum, & suos Electos compellebant communionem inde accipere, & ex eo ipso, quod erubescere debuissent, ipsi ansam sumpserunt sibi nomen Catharistarum sive Purificatorum assumendi.

28. Matrimonium ut Diabolicum inventum averfabantur, & si matrimonium ex secta sua quispiam inivisset, jubebant eum conceptum generationemque devitare. Virginitatem in Catholicis damnabant.

29. Detestabantur si quis Catholicis Eleemosynam porrigebat, illud suæ crudelitati pretextentes, nullum materiæ subsidium esse afferendum.

30. Repudiabant Decalogum, quia non unum, sed plures Deos, bonum scilicet & malum adorabant.

31. Dominationem politicam & temporalens despiciabant, bellum quoque malum & illicitum agebant; incusantes Moysen, quod Ægyptios impugnasset & spoliasset.

G S

32. Om-

32. Omnia fato, hoc est absoluta necessitate subiiciebant.

33. Peccati Originem non à libero arbitrio, sed à malo Principio esse fingeant, plane liberum arbitrium negantes, & quia corpus credebant esse à malo Principio: ideo omni turpitudine inquinandum esse dicebant, in contumeliam jecticet atque contemptum, ideo noctu suos electos in vigiliis convocabant, & extinctis luminibus feminis, quæ aderant, ad suas libidines beluino more abutebantur.

34. Uvas edebant Manichæi, sed vinum & mustum ut fel diaboli abominabantur.

35. Priusquam manducarent, loco benedictionis alimenta apposita & preparatores maledictionibus impetebant, læto tamen ore cibos appositos carpentes.

36. Crimini ducebant carnibus vesci, imò Catharistæ nequidem ova, caseum aut lac gustabant, quæcunq; necessitas id postularet.

37. Omne jusjurandum Christianis interdictum esse affirmabant.

38. Res erat Manichæis indifferens, quam quisque vellet religionem sectari. De Manichæis denique plurima refert S. Augustinus, & inter cætera, quàm versipelles fuerint in erroribus suis inserendis in animos simplicium, ostendit exemplo Manetis, qui cum in Catholicum aliquem incidisset, qui tedium & muscis patiebatur,

conatus est persuadere illi, primò, muscas non esse à Deo bono, sed à Demone seu malo principio: deinde à muscis ad apes, ab apibus ad locustas, à locustis ad lacertas, à lacertis ad aves, ab avibus ad pecora, ab his ad homines gradum faciens persuasit tandem simplicem Catholicum, non à Deo sed à Diabolo se conditum esse, ideoque adorare eum quoque debere.

Hec & similia de Manichæis æque ridicula quàm absurda plurima refert S. Augustinus hostis acerrimus tam nefariæ sectæ.

(278.) Aurelianus ob nimiam severitatem suis odiosus redditus, in expeditione adversus Persas iter agens, scelere alicujus ministri Mecaporis dicti, cui Secretorum officium commiserat, interemptus est. Mnestheus cujus fraude & instinctu crimen patratum est, bestiis obiectus luit, Cæsar autem inter Divos relatus est, Dux melior, quàm Princeps. Siquidem primâ principis dote, clementiâ caruit.

Post interregnum octo mensium creatus est à Senatu M. CLAUDIUS TACITUS, ad Cornelium Tacitum referens Originem.

(279.) TACITUS Princeps, peregre moratus, & dignissimus imperio, Christianos amplius urgeri non est passus, inquit *acta Charitonis*. Itaque Ecclesia in

pace quievit, sed non diu, sexto enim imperii mense, sive morbo sive gladio incertum est, vivendi & imperandi finem fecit.

✠(280.)✠ Mortuo Tacito FLORIANUS Germanus Taciti, nullo Senatûs aut militum consulto, sed veluti hæreditario jure invadens imperium, cum vix duobus mensibus tenuisset, à militibus occisus est apud Tarsum, postquam innotuisset, electum esse ab Orientali exercitu (quem Senatus optaverat, & populus acclamationibus petiverat) Marcum Aurelium Probum à Pannonia oriundum, civitate Sirmiensi, patre Maximo Tribunatu militiæ claro.

✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠

DECAS IX.

Ab anno 280. ad 290.

281. **P**ROBUS castigatis fortiter & sapienter iis, qui Aurelianum & Tacitum sustulerant, in Galliam scedè à Germanis laceratam profectus, sexaginta urbes à barbaris occupatas recipit, quadraginta eorum millibus occisis, & reliquis trans Albim & Nicrum fugatis, & novem eorum regibus ante pedes suos prostratis.

✠(282.)✠ Franci qui jam pridem in unam ex variis populis coaluerunt gentē,